

Ese detrei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineca, candu o cola in-trega, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impregiarariu.

Pretulu de prumerallune:

pentru Austria: 8 fl. v. a.
pentru Romania si strainetate: 16 fl. v. a.
pentru diumetate de anu: 4 fl. v. a.
pentru patrarie: 2 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespun-dinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune **Josestadt, Langeasse Nr. 43**, unde suntu a se adresa si corespondintiele, ce privescu redactiunea, administratiunea sau spediriune, apate vor fi refrancate, nu se vor primi ora cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuocie si alte comunicatiuni de in-terescu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linie repetitile se facu cu pretu scadutu. Pretulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Viena 10/22 maiu 1869.

Curtile legiuitorie ale Spaniei continua d'osbaterea constitutiunei. Pana acum au adoptatu XXXIII de articule. Articululu alu XXXIII, este dintre cele mai importante; elu stabileste form'a monarchica; s'a votatu in siedintia de ieri cu 214 voturi, in contra aloru 71.

Precum se vede, numerulu reprezentantiloru republicani in sinulu legatiunei este forte micu, numai de 71 de insi. Inse parti'a loru in tiara este puternica, dar anca si mai neliniscita. Este part' ta juna, si se misca cu foculu junetiei, carea a dese n'are altu scopu de catu — miscamentulu.

Acesta caracteristica a partitei republicane, face pre multi a se ingrigi despre venitoriulu Spaniei. Daca republicanii nu vor sci se se supuna formei decretate de suveranitatea nationala, ci vor continua agitatiunile, atunci epoca noua de progresu ce si-a inaugurat'o tier'a dupa alungarea Burboniloru, nu multu va spori folosele ce le ascapta poporulu. Dar se nu facemu multe combinatiuni despre venitoriu, ci mai vertosu se luamu notitie despre presentu.

De presentu, cine se bucura mai tare de prochiamarea monarchiei in Spania? Se vor fi bucurandu toti monarchistii spanioli si cei esteri, binevoitori Spaniei, dar de catu acestia se vor fi bucurandu — damu cu socotela — si mai multu aspirantii la tronulu Spaniei. In fine, mai multu de catu toti, in gradulu superlativu are cauza a se bucura Imperatul Napoleonu.

In miscamintele electorali din Francia, opositiionali nu cunosc demonstatiune mai eficace de catu a striga „se traesca republica.“ Omulu regimului, candu e la locu securu, striga si elu ca de recreatiune si de reamintirea gloriosulu trecutu republicanu. Napoleone va fi sciindu ca pre catu timpu placu franciloru asemene strigari, densii nu potu deveni pre mari imperialisti.

Catra acest'a, de s'a fi mai adausu anca o republica spaniola la fruntariile francesci, necadiulu M. Sale era completu, caci de acolo neincetatu s'ar fi agitatu Francia.

Napoleone si toti imperialistii francesci se temeau de asemene eventualitate anca d'atunci, de candu spaniolii mutara intre hotara pre a loru Maiestate regesca Dómn'a Isabela; de aceea si-bateau capulu de n'ar fi ore bine se intre-vina in Spania?

Maies. Sa francesca (aducendu-si a minte de patitela unchiului seu, contra caruia se unisera tote partitele spaniole), a decisu a nu intreveni. De asta data a nimeritu pre bine. Ne amenintiate de intrevenire, partitele spaniole nu se unira, se frecara pan ce reesira monarchistii, — tocm'a precum i vine la socotela lui Napoleone.

Persone si principie.

(Continuare.)

II. Educatiunea politica la natiunea romana.

Dupa cele premise, bunulu cetitoriu se va fi intrebatu insusi: ore in care fase a educatiunei suntenu noi romanii, in prim'a seu in a dou'a? va se dica: la ce tienemu noi mai multu, la persone seu la principie?

Acesta intrebare ni-o facemu si noi. Ca se-i potemu da unu respunsu ore care, trebe se judecamu singuratecele aparitiuni politice si sociali, apoi de la densele se conchidemu.

Insiramu cateva din aceste aparitiuni, dupa cum ni le-am culesu la felurite ocaziuni si in desclinite locuri. Dar fiindu ca „nomina sunt odiosa,“ si cei peccatosi ne-ar invinovet' dora de unu pruritu de polemia in contra loru, de aceea ca se li dovedimu obiectivitatea rigurasa ce observamu, ne marginimu a insemna numai iniciabile, atatu la cei buni catu si la cei rei:

La alegerea de ablegatu in N. (Transilvania) romanii nu vreu se participe defeliu. Cateva persone de pusetiune inalta, crediendu ca este mare autoritatea ce pusetiunea li-o da personeloru loru, cercara se impuna poporulu participarea la alegere. Poporulu inse remase nemiscatu in propusulu seu d'a nu alege. — Ce va se dica acest'a? aceea ca personele inalte traiau in presupunerea ca poporulu romanu este in fas'a prima a

educatiunei, dar elu li-a doveditu c'a intratu de multu in fas'a a dou'a, ca este maturu.

Intr'unu tienutu, doi romanii de reputatiune buna si amici, incepu a se cert'a din caus'a unoru relatiuni personale. Necagiti ca cert'a loru nu face mare sfara in tiara, amenduoi cerca se-i dee o coloritura politica, ce inse numai la aparintia li-a succesu. Dar ata'a ajunsu, pentru ca tienutulu intregu se se desbina in doue partite, neimpacabile ca foculu cu ap'a, in tocm'a precum ni doriau inimicii nostri. Desbinarea se indeplinesce, caci neci unulu din juru nu-si da truda a constata cu sange rece ca neintelegerea ce existe la aparintia, la forma, nu existe in realitate. Amendoue partile se batjocorescu imprumutatu, in locu d'a tacu, pentru ca prin tacerea loru se li a-rete acelor doi barbati stimati ca nimeni nu pote consenti a dejosu pre unulu seu pre altulu. — Ce va se dica acest'a? cumca acelu tienutu este anca in fas'a antaia.

La alegerea de ablegatu in Ch., unu candidat romanescu este recomandat de cele mai stimulate persone ale jurului. Alegatorii, parte presupunendu ca acele persone nu l'au cunoscutu bine pre candidat, parte pentru a se incredintia si insisi, ceru candidatulu program'a politica. Candidatul inse li da, in locu de programa, biografi'a sa, in carea frasele голе ocupa locul factelor ce absentau. Alegatorii ce facu? cam diumetate fugu de la alegere, nevoindu se desaprabe recomitatiunile si nepotendu a vota in consciintia pentru o credintia politica, ce n'o cunoseau; va se dica: aretara o inclinatie pentru fas'a a dou'a. Cea lalta diumetate vota: are preceperea de fas'a antaia. Alesulu apoi i-a pacalitu, precum e datin'a neconscientiosiloru a pacali pre cei nematuri in preceperea politica. Astadi poporulu cauta cu budiele umflate la multu laudat'a persona alesa de elu, cum siede in rondulu contrariiloru lui.

Alegatorii din B. n'au cerutu programa de la candidatulu loru, ci s'au marginitu — crediendu ca facu intieleptiesce — a sei ca e romanu. Alesulu apoi, pipaindu preceperea (lucus a non lucendo) alegatoriloru sei, i-au pacalitu cast

cel'a din Ch., precum adeca e datina a se pacali cei ce se incredu autoritatei, personei.

In cerculu Z. M., alegatorii din privire catra meritele candidatulu, amena a intreb'a de programa pana in momintele ultime nainte de alegere. Candidatulu li da biografi'a dsale, se lauda pre catu lu tiene gur'a ca e romanu, ca e democratu (tocm'a anu a facutu se i se renoi'esca diplom'a nobilitara, bagu de sema nu erau in emblema destule buzdu-gane) ca merge cu principiile liberalismului, si cate altele, numai nu ceea ce lu intrebau alegatorii. Elu adeca credea ca alegatorii sunt de fas'a prima, ca li ajunge persona dsale, si deci nu vreu se vorbesca de principie. Inse alegatorii nu sunt omenii cari se se dee de pacaliti. Cateva mominte li fura de ajunsu ca se intrun'esca o partita nationala atatu de mare si atatu de tare, in catu bietulu candidat de mai nain'e reesi numai dupa nemeapomenite sfortiari din partea oficialiloru, si numai cu cateva voturi de totu putiene. — Acesti alegatori nationali au trecutu prin fas'a a dou'a, sunt maturi, sunt unu bunu aluatu alu unui venitoriu mai feice.

In O. este o reuniune. Aduna bani prin contributiunile nationali si da despre densii socota in publicu. Nesmintitu este bine ca despre banii publicului, meniti s'opuriloru nationali si filantropice, publiculu se aiba socota, si redactiunile sunt indetorate moralmente a publicu, si facu acest'a bucurosu. Dar socota, desi despre bani putieni, se publica prin doue diurnale romanesci, astufelu ca: *spesele*, ce respectivele redactiuni nationalu le porta cu publicarea acestoru socote, sunt cu multu mai mari de catu sum'a baniloru despre cari se da socota. Cu alte cuvinte: socota este impreunata cu mai multe spese nationali de catu contributiunea. Intrebamu acu daca cei ce nu se multiamescu c'o publicare ci vor doue, tienu in vedere principiulu nationalu-filantropicu? nu, acest'a se vatema. Ce vor dara? fie-ne permisu a crede ca e persona...

Ca se nu fimu lungi la vorba, nu vom mai insira alte casuri, fiindu acestea destule pentru a ni face conchisiu-

FOISIÓRA.

Necesitatea conferintieloru invetiatoresci.

III.

Conferintiele invetiatoresci sunt unu medilocu bunu a dobandi, de la cei din afara, apretiarea clasei invetiatoresci.

Era unu timpu, in care apostolii sciintieloru si ai luminei, n'aveau parte de o tritare mai buna de catu servitorii cari indeplinescu funtiunile cele mai inferiore dintre cate sunt de lipsa cutarei comunitati.

A dovedi acesta asertiune, este forte usioru pentru veri cine. De vom intreprinde o caletoria prin istoria, si ne vom adanci pana in timpurile cele mai vechi, intrebandu pretotindenea: care a fostu apretiarea starii invetiatoresci in privint'a pusetiunei si onorii? vom capeta purure acela-si respunsu stereotipu: indiferentismulu!

Asie este. Indiferentismulu era caracteristica acelor secle. Indiferentismu si pentru invetiamentu si pentru starea materiala si pusetiunea sociala a invetiatoriloru. Totu ce am pote culege din asemene excursiune istorica,

ar fi nisce impressiuni triste, ca urmari ale unoru realitati dureroase.

Este singuru seculu nostru, carele ajungendu a precepe important'a invetiamentulu, a inceputu totodata a se ingrigi de respanditorii lui, facendu-le unu locu mai onorabilu intre moritori si imbinundu-le starea materiala. Cu tote acestea, in asta privintia este anca multu de facutu, mai vertosu la noi romanii, caci pre candu alte popora ale Europei despunu de comori adunate in decursu de secle si cu cari potu se-si ajute invetiamentulu, noi in acele secle n'am gustatu de catu apesari, bajocore si intunereculu nesciintiei; si deci in locu de comori casi la alte natiuni, noa ni-a remasu o rana, adanca si dureroasa, ce sangera anca neincetatu. Astadi ni se cere se vindicamu rana. La lucru dar, invetiatoriloru! de securu rana se pote vindeca prin concursulu nostru alu tuturor'a.

Nu ni este iertatu a perde din vedere neci macar pentru unu minutu ca, in mesur'a in carea cresce apretiarea starii invetiatoresci, in acea mesura crescu si pretensiunile a carora satisfacere societatea o ascapta de la noi. Se me esplicu: romanulu de astadi pretinde si ascapta de la „invetiatorulu“ seu mai multu de catu ce pretindea si ascepta alta data de la asië-numitulu „dascalu“, „cantoru“ seu „gramaticu“.

Si-are totu dreptulu la acesta pretensiune, caci antecesorii nostri cunoseau si se ocupau numai de bucovna, era noi cunoscemu si ne ocupamu de felurimea si multimea sistemeloru pedagogice. Antecesorii nostri socotiau invetiamentulu d'o funtiune secundaria, mai trebuindu a se depriade si cu alta ceva pentru a se pote sustiene, era noi lu socotimu de a nostra unica chiamare si pretindemu a-lu practica casi barbati de specialitate. Scopulu antecesorumu nostri era a produce, celu multu nisce cantori buni, era scopulu nostru este a indeplini regenerarea morala, intelectuala si materiala a natiunei, ca astfelu se-i potemu da garantie solide si secure a-si conserva nationalitatea si a o feri de proselitismu.

Acesta este chiamarea ale careia sarcine apesa pe umerii nostri. Privindu la atata sarcina, vrendu nevrendu cauta se ne intrebamu ca de unde se luamu puterea a o suport'a? Respunsulu ni-e: „Unirea face puterea“. Se ne unimu, se ne asociamu, se punemu umeru la umeru!

Diu'a in care ne vom intruni, dandu-ne ocaziune a ne essamina, a ne lumina imprumutatu si a ne cunosece unii pre altii de dupa numeru si de dupa puteri, ni va da totodata increderea in noi insine d'a pote corespunde chiamarii nostre.

Constatandu intrunirea ca ce nalta este

sublimitatea missiunei invetiatoresci, va face societatei o sila morala d'a ni recunosce onorea si pusetiunea ce detoresce unei asemene sublimitati.

Odata ocupandu acesta pusetiune si invescuti cu asta onore in sinulu societatei, — urmaza de sine si apretiarea invetiatoriloru de catra cei din afara.

Eca in aceste motive ca necesitatea conferintieloru invetiatoresci s'a demonstratu in evidintia deplina: le pretinde perfectiunarea invetiatoriloru pe cariera loru, le pretinde constatarea valorii interne si externe a clasei invetiatoresci.

Deci nu potu incheia mai bine acestu siru de scrisori ale mele, de catu adresandu-me Voa fratiloru de o sorte, de o missiune si de o credintial grabiti a ve inserie de membri activi ai acestoru conferintie invetiatoresci. Nu de membri numai cu numele, numai pe charta, ci prin fapta. Ocaziunea este aci. Eca terenulu ce insive vi l'ati disputatu pasiti pre elu, lucrati, luptati.

Dee Ddieu ca aceste dorintie ale mele se nu remana — unu „pium desiderium“ mai multu.

Iónu D. Petrascu,
invet. in opidulu Resinari.

nea. Este invederat că națiunea română, în unele locuri a datu dovedi de fa-s'a prima, éra într'altele de fa-s'a a două. Inse o națiune ca romanesc'a, a careia individualitate națională este mai concretă și mai marcată de catu a veri careia în Europ'a, precum am demustrat acést'a la alta ocaziune, — în urmarea acestei caracteristici a sale, nu se pôte se fie deodată în două faze, ci cauta se fie tóta la unu locu. Cum dara se ni splicăm diversitatea în pomenite-le dovedi? nu se pôte splicá altminte, de catu că toc'm'a acum ne gasim în epóc'a trecerii esimu din prim'a ca se intrăm în a două. De este indreptatita credința în mersulu regulatu alu progresului, curundu nu va mai fi neci unu romanu de fa-s'a antaia, ci toti maturi.

Inse actualitatea! Dorere că actual-minte mai esistu încă aceste două faze. Si conformu acestei existințe în națiune, carturarii romani asidere se impartu în două cete, un'a este cét'a *ambitiunei personalii*, cea lalta cét'a *ambitiunei principiiloru*. Acést'a a două, este o ambițiune nobila și p'etica, de impedece tóte daunele cate s'ar încercá se ni le causeze cea d'antaia. Se cercám a caracterisá, pe scurtu, aceste două cete.

(Va urmă.)

Babilistic'a Ultramontaniloru.

Beati possidentes.

Unu proverbium rom. dice că: padurea nu e fara de lupi. Tocmai asiá potemu dice că si religiunea nu e fora ultramontani. Si ce e ultramontanismulu? Care descliniere e între catolicu și ultramontanu? De comunu prin parti'a ultramontaniloru se subintielege iesuitismulu; éra desclinierea între catolicu și ultramontanu o atát'a de mare casí ceriulu departe de pamentu. Candu audim iesuitismulu, ni vine a crede, că elu nu voiesce alta de catu a face lumea, pe ómeni, statulu, sciintiele, art'a, curatu crestine, unindu intrég'a crestinetate într'un'a santa și adevérata biserică. Representantii lui se dau de adevérati apostoli ai evangeliului, cari aduc imperat'á lui Ddieu, imperat'á charitatei și a pacii, se dau de adevérati pastori, cari se adune oile cuventat'orie ale lui Ddieu într'o turma mare, și prin doctrin'a lor religionaria se fericésc astatu pe regenti catu și pe popora.

Toti cei buni dorescu, ca scissiunea cea mare carea a facutu despartirea credinței în lumea crestina, érași se se intrunésc, și des-armonia se se prefaca în armonia. Ast'a inse va poté fi numai atunci, lucrandu ca adevéru, dreptate, iubirea, și fric'a lui Ddieu se inainteze, ca reciproc'a contielegere se se stabileze, avendu naintea ochiloru numai acelu punctu de vedere, de la care odinóra biseric'a s'a abatutu și a urmatu despartirea. Toti, cari au influința, mai vertosu regentii, barbatii bisericii, potu conluerá întru acést'a, ocaziunea ni sta naintea usielor cu conciliulu ecumenicu conchiamatu la Roma pe 6 decemb. a. c. Dar voint'á și tendintiele iesuitismulu ni mergu într'acolo. Crestinescu este, că „adeverulu face pe omu liberu“: iesuiticu este: a nu face pe ómeni liberi, ci a-i subjugá prin suprimerea spiritului omenescu. Ce a pierdutu ierarh'á apuséna din putere prin reformatiune și prin revolutiunea franceza cu urmarile ei, ast'a voiescu ultramontanii în seculu alu 19 érași se recastige, se supuna tóta lumea denou primatului papei, facendu ordulu iesuiticu de principalu conducatori alu ierarhiei celei nóue.

Acestea sunt tendintiele ultramontaniloru. Spre acestu scopu și-incórdá tóte poterile sale, si unde nu potu strabate cu avutiile, cu elocința și mai alte machinatii, acolo mai apuca si nisce arme. Armele lor sunt: calumnii, batjocure, intortocarea lucrului, neadeveruri și sofisterii. Totu argumentulu produsu de densii, perscrutandu-lu, vom afá, că trebe se fia compus dintr'un'a de acele parti întregit'orie. O asemenea pledare cetim în nr. 21 și 22 alu „Concordiei“ unde D. Lauranu cu argumente sofistice voindu a aperiá concordatul, ce i s'a parutu atacatu în nr. 33 alu „Albinei“ dice: că „n'a fostu mai ferice poporu, de catu care a fostu în buna intielegere cu Roma, si indata ce s'a snulsu de sub jugulu papismului, s'a si intorsu rót'a fortunei: adevérindu-se

estmodu si aici, că perirea ta de la tine Iar-raile, numai în mine ajutoriulu teu“.

Asertiunea ast'a, adevératu ultramontanu, stá în contradicere nu numai cu istori'a ci și cu opiniunea și judecat'a publica. Marturiile aceste nepartiiale afirma deplin și seriosu, că lumin'a și cultur'a Europei apusene se datéza dinacelu timpu memorabile, de candu popórale apusene s'au despartitu de Roma. Dar daca scutul Romei e atatu de dulce și numai întru ins'a ajutoriulu, de ce s'au plansu romanii uniti într'atate ronduri în contra apucaturiloru acelei ierarhii? De ce si mai de unadi „unu fiu alu bisericii romane gr. cat.“ în nr. 43 alu „Albinei“ atatu de multu se supera, că se încerca rom. catolicismulu a supune și pe clerulu gr. unitu institutiuniloru bisericii rom. cat. si a li luá autonomi'a bisericeasca? Acestia se vedu mai multu a pretiuf libertatea spirituala, de catu folósele materiale, cari sunt idólu ultramontaniloru.

Dar lasa se cercám si folósele materiale ale celor'a de sub potestatea lumésc a epulului Romei. Indata ce calca caletoriulu pe teritoriulu santu, lu cuprinde unu simtiu de nisce fiori, care cu atát'a mai multu cresce, daca va studiá relatiunile statului bisericescu si va privi Roma mai de aprópe, va se dica: daca va ajunge pana la dens'a si nu i se va intemplá pe cale a cadé în manile legitimistiloru burbono-papali (a brigantiloru) cari, ca se invetie omulu a nu-si cautá fericioarea sa în lucruri pamentesci, i golescu pung'a, ba ade-seori i taia si grumadiulu, ca cu atát'a mai curendu se póta ajunge în sinulu lui Avraamu si la zidoriulu seu. Dar daca caletoriulu n'a cadiutu în manile anteposturiloru acestor'a, colindeze apoi catva prin statulu bisericescu si va esperiá, că populatiunea statului în proportiune e cu multu mai mica de cum ar trebui se fia, si pe di mai multu descrese de catu ce se maresce. Diurnitate populatiunea e unu proletariatu. Finantiele sunt cele mai miserabile, cu tóte că servitorii papismului cersindu prin lume spedéza în totu anulu milióne la Roma, si cu tóte că pentru invetiamentulu poporului, pentru arte si industria, scurtu pentru tóte acele lucruri, cari sunt principiele elementarie ale civilizatiunei, se cheltuesce numai a sieptediecea parte din bugetu. Caletoriulu mai departe va esperiá si acee, că cu descreșcerea populatiunii numerulu pretotimei din ce în ce totu mai cresce. Poporulu acestu statu de la natura e dotatu cu multe insusiri bune, trupesci si sufletesci, si totusi e nemoralu, lenesiu, seracu si traiesce parte din rapire, parte din cersitu, cari rele treptatu se facu totu mai batat'orie la ochi, cu catu omulu mai multu se apropia de etern'a cetate. Atunci inse nu e cu potința, ca se nu cuprinda pe caletoriu o intristare, vedindu la ce stare a devenitu loculu nascerii Brutiloru si a Catoniloru. Cetatea ast'a, dupa sensulu modernu alu cuventului, nu e mai multu locuint'a unoru cetatieni lucrativi venjosi si onesti, ci unu cimeteru mare a mortii spirituale, o piramida gigantica plina de mumii si petrificate. Ce e vechiu, e pomposu; ce e nou, e miserabilu. Incarcata cu tesauerele artei stá ca unu museu, în a caruia camera de anticitati nu affi nici o viétia, căci ea numai vegetéza, dovedindu apunerea gloriei trecutului. Éca aici pe scurtu iocón'a celor'a ce au norocirea a fi supusi potestatii lumesci papale.

Se venim acum la alta sofisma ultramontana, prin carea se silésc D. Lauranu a dovedí, că concessiunile, privilegiile și imensele possessiuni ale bisericii cat. sunt întru adevéru donate de la Ddieu, indrumandu-me la testulu scripturii: „ispititi scripturile, s. a.“ Eu érași dicu, se ispitésc D. Lauranu scriptur'a, unde dice mantuitoriulu, că „imperat'á, mea nu este din lumea acést'a,“ si la altu locu: „vulpile au vizunfi, éra fiulu omenescu n'are unde-si plecá capulu.“ Va se dica, salvatoriulu n'a avutu nici o palma de locu pe pamentu, dar' necum se fia datu atate imense averi epulului Romei. Se scie prát bine din istoria, că avorile acelea parte mare le-au donatu papei imperatii francesci ca respalata pentru servitiile politice, éra cele lalte le-a castigatu parte prin arme, parte cu ajutoriulu diplomatiei evului de medilocu, suplinindu loculu noteloru si a depesieloru pumnariulu, veninulu si sangele omenescu. Pe imperatii francesci apoi i-au imitatu mai alti imperati, regi si principi dintr' alte tieri.

Deci daca acum dupa recerintiele timpului statulu ar vof mai bine se economiseze cu

acele averi bisericesci, care ca primitive érași erau ale statului salarisandu persónele bisericesci, éra restulu întrebuintandu-lu pentru scóle, fia acelea si donatiunile Mitropolitului de la Carlovetiu si a protestantiloru din Ardealu, daca si în catu sunt daruite de la statu, luandu-le indereptu n'ar fi nici o rapire. Adevératu că între averile bisericesci se afla o parte si ce nu o a donatu statulu, ci ómeni privati prin testaminte si fundatiuni, inse dreptulu de testatu se póte estinde în infinitu, si pentru aceea ori-ce legislatiune pune dreptulu de testatu a particulariloru între óre cari margini. Prin aceste cunósce legislatiunea fiacarui statu principiulu de dreptu, că nimene dupa mórte nu póte dispune cu averea sa în infinitu. Principiulu acést'a de dreptu e de a se aplicá nu numai la acele averi bisericesci castigate prin testaminte, ci si spre acelea, cari au devenitu în proprietatea bisericii prin fundatiuni. Că daca dreptulu fundacional s'ar precunósce pe durabilitate eterna ar însemná atát'a, catu a angustá dreptulu vilorlu pentru voint'á mortiloru. Ar însemná a supune vi'a generatiune de presinte domniei altei generatiuni mórte, si a pretiuf o dispusetiune omenéscă mai susu de catu pe omu. Si daca e casulu acést'a cu testamintele si dispusetiunile pentru privati si persóne fizice, cu atát'a mai multu are valóre pentru biserică ca corporatiune morala; căci ce a datu cineva bisericii în ori-ce forma, a datu uniu institutu alu statului; éra proprietariulu celu mai mare a bunuriloru uniu institutu alu statului este statulu si proprietariulu acést'a póte cu totu dreptulu se dispuna preste averea sa. Si ast'a n'ar fi antaia secularizare în lume. S'au intemplat de aceste în mai multe tieri precum în Germania si de curendu în Romania. Firesce că întreprinderea ast'a nu place ultramontaniloru, cari voiescu a face monopolu cu sciința si cu dreptulu, ca statulu cu tabaculu, si se fia si de acum inainte biseric'a cat. totu statu în statu séu mai pre susu de statu; inse nolens volens vor trebui se se dee perulu, pentru aceea afflu de prisosu a mai reflectá ceva la aceste.

Un'a inse nu o potu retacé, am disu mai susu că ultramontanii, candu nu mai au alte medilóce de a-si aperiá monopolulu, recurgu la calumnii si batjocuri. Asiá si D. Lauranu scornesce, că eu asiú sperá unu rabacu bunu de la secularizarea bunurilor clericale si asiú aspirá dupa órecare dirigatori de statu pana si la gubernatoru preste averile bisericesci. Ce mai sucitura démna de ultramontani! Cu ce vre Dsa se abata atentiunea cetitoriloru de la meritulu lucrului! candu etern'a dreptate si legislatiunea voiesce a impliní devis'a: „asemene sarcini, asemene folóse“ atunci ultramontanii în man'á loru alérga la batjocuri. Putienetea mea cea nensemnata, dar si starea mea ca preotu me face, ca asiá ceva nici prin visu, necum prin minte desteptata se-mi póta trece. Dar daca cineva me inculpa că asiú nutriú astfelu de tendintie, ce potu dice alta, de catu eu scriptur'a: „iérta-le dómne că nu sciú ce facu“ pentru că dupa dis'a prof. Is. „au orbitu ochii loru, ca vedindu se nu véda, si audindu se nu intielega.“

Fia D. Lauranu convinsu, că nici eu cu acele putienele siruri, ce le am adusu în contr'a concordatului pentru stabilirea egalei indreptatiri religionarie puse de principiu în legea tierii, nu voui fi în stare a resturná colorulu acelu grandiosu de averi bisericesci, séu că eu o trasura de condeiu se nimicescu privilegiele rom. cat., dar nici D. Lauranu cu tóta oratori'a si sabi'a spiritului seu nu le va poté aperiá. Este alta putere mai mare, mai sublima, careia nici imperatii nici regii cu tóte armatele loru disciplinate nu-i vor poté resiste. Aceea e: *spiritulu timpului*.

Totu dara, ce e mai consultu si mai salutaru, este ca ultramontanii se-si faca socotéla cu relatiunile sustat'orie în tíera, adeca: *se se impace cu timpulu*. Si acést'a n'ar fi nici o abdicere de frica, ci mai multu onorifica; dar a se luptá în contr'a unei puteri nevincibile nu e eroismu ci temeritate séu altcum disu, nebunia. Aléga-si apoi un'a din două.

M. Valceanu. *)

*) Punctulu de manecare alu parintelui Valceanu a fostu acelu adevéru istoricu cumca biseric'a rom. cat. fiindu introdusa în provinciile romane de cațra poterea statului, sustinuta si dotata de statu, a remasu o institutiune a statului prin urmare statulu are dreptu a despune despre ea casí despre institutiunile sale.

Daca averea bisericii rom. cat. ar fi de la privati, am trebui se tacemu căci privatii potu face cu averea lor ce vreu. Fiindu inse că e de la statu (adeca si de la

Invetiamentulu publicu din Transilvani'a, viciptima politice de partita a stepanitoriloru unguri.

De candu au pusu ungurii man'a pe Transilvani'a, i-au facutu multe superari si nedreptati în feliurte privintie. Acum numerulu acestor'a se mai inmultu prin denumirea, cea de totu nenimerita, a inspectoriloru scolari. Ne-au suprinsu si ne-au intristatu aceste denumiri cu atát'a mai vertosu căci noi, în buna credintia, ne acceptamu ca sant'á causei invetiamentului se-lu faca pre ministeriu a se naltia preste interesele de partita, si deci se-si aléga ómenii, nu de dupa mesur'a aderintiei la parti'a deachista, ci de dupa capacitatea de a coresponde cu o misiune atatu de santa, de grea si de importanta!

Cu exceptiunea putiena a fundului regescu, invetiamentulu publicu alu Transilvaniei se afla într'o stare de totu slaba, în catu nicairi auria n'are lipsa de o tratare mai conscientiosa, mai intielegta, mai cu precautiune. Si toc'm'a acést'a n'o póte gasi în noii inspectoru.

O privire preste numele acestor u inspectori, si cei ce-i cunosc ne asigura că loculu lor éra mai nimeritu între sergentii panduriloru municipali séu veri unde, numai nu între preotii Muselor.

En cautati ce nume de inspectoru: Hosszu (oficialu cott.) Bárdossy, Boér Károly, Szeremley. Totu ómeni cari, necum se aiba ceva renume pe terenulu instructiunei, dar neci de existința lor nu sciá pana acum neci unu pedagogu. Catra acestia s'a adausu unu singuru omu de specialitate, profesorulu Gaspar din Aiudu.

Óre bié't'a Transilvania se nu aiba barbati calificati! Ba sunt, si sunt multi, dar vedi bine că acestia se ocupa mai vertosu de chiamarea lor si nu prát facu politica, apoi nu sunt unguri si cu atát'a mai putienu nu apartienu la parti'a deachistiloru.

Diurnalele opositiunale unguresci sustienu, falsificandu istori'a, că în tóte vífórale cate s'au pornitu a sup'r'a Transilvaniei, au sangeratu numai ungurii, căci elemintele straine (si pre noi romanii ne credu de straini în tíera nóstra) s'ar fi alipitu invasiuniloru, prin urmare afirma cumca comunitatile unguresci au remasu numai de nume, trecendu în fapta la romani. Feudalismulu n'a ingritu ca prin instructiune se dee națiunei ung. reparatiunile necesarie, de órace feudalismulu nu-i trebuia națiune ci poporu-servu. Va se dica, opositiunalele unguresci nu sunt multiamite cu inspectorii căci n'ar fi capaci a repará ungurismulu, a magiarisá; de aceea eschiamá: „Sermana Transilvania, la ce dóga slaba ai ajunsu cu interesulu teu celu mai santu, cu educatiunea poporului!“

Romanii, considerandu numai punctulu de vedere celu indreptatitu, sunt asidere siliti a eschiamá: „Sermana Trnia! la slaba dóga... Noi adeca nu vremu ca scólele se devina institute de demoralizare si de desnatiionalizare, ci factori ai adevératei educatiuni a poporului, prin urmare se fie conduse de *intieleginti'a* necesarie. Si unde este garantia despre intieleginti'a acestor u inspectori? Sermana Transilvania... Tóte aceste se intempla în tíera, unde chiar dupa marturirea contrariloru nostri, spre rusinea si batjocor'a spiretului modernu alu progresului si civilizatiunei totu se mai sustiene o aristocratia, carea este inimica de mórte a totu ce tinde se respandéscă în poporu educatiune si invetiatura.

Dar, se va întrebá bunulu cetitoriu, cum au ajunsu ómenii acestia se fie numiti de inspectori? Éca unu casu ce-lu estragemu din „Hazánk“:

„De inspectori scolari sunt numiti ómeni de aceia, caror'a în viétia loru neci prin capulu cugetului nu li-a trecut a se ocupá de instructiune. Comitii supremi i-au recomandat pe cortesii principali si pe protesii lor. În locu d'a cercá numai capacitatea, invetia-

noi romanii) — nimene ni póte negá dreptulu d'a spune si noi parerile nóstre.

Se judecám acum si interesulu romanescu: Afara de unia episcopia din Oradea-Mare, neci o arhiepiscopia si neci o episcopia romanéscă, fie gr. cat. fie gr. or., n'are parte cuviinçiosa la acele averi, ci tangescu de pre o di pre alt'a impreuna cu clerulu. Ce dar ne impedece se nu consideramu privintie economice politice si se nu punemu în desbatere costiunea secularizarii acelor u averi? Si daca d. Lauranu va fi preotu romanescu, ni-am permite se-i adresám si noi o întrebare ce se ni-o demustre: crede dsa că aperi unu interesu romanescu candu se opune secularizarii? Red.

mentulu deveni cestiune de partita si de nepotismu. Torma Károl (in Solnoculu inter.) a recomandat pre consangenuu seu de aprópe d. Boér Karoly. L'a dusu la Pest'a, si ministrulu l'a numitu de inspectoru peste Solnoculu int. Naseudu si Bistritia, mai capetandu si titulu de consiliariu reg. Singuru Boér, din tóta famili'a lui Torma, n'avea anca dirigetoria, dar a fostu cortesiu de frunte pentru deachisti. Adevratu cá sciintia si capacitate n'are, dar va capeté d. comite supr. atare fecioru seracu inse inteliginte, si acest'a va lucrá cumva, éra autoritatea familiei in comitatu va fi atopotinte . . .

Suntemu curiosi a sci cum se va portá cate unu inspectoru de acest'a, d. e. in districtulu Naseudului, unde romanii au multi pedagogi betrani si juni, de calificatiuni eminente in catu unulu de ei va fi cumpenindu mai multu de catu sum'a cunoscintieloru pedagogice a tuturoru inspectoriloru, plus ale ministrulu de cultu si instructiune br. Eötvös. Si pré naturalu, cáci acestia essamina si practica cu rezultate feluritele sisteme pedagogice de impu fórte lungu, anca pre candu d. ministru se deprindea numai a scrié la romantie.

De la diet'a Ungariei.

(*) *Siedint'a de joi, 20 maiu, a casei reprezentantiloru.*

Deputatulu italianu Ciotta face o interpelatiune in caus'a drumului de feru fumanu.

Mileticiu interpeléza in caus'a inarmariloru extraordinarie ce se facu in granitiile militare. Testulu interpelatiunei este urmatoriu:

Interpelatiune: Catra dlu ministru presiedinte in caus'a intentiunei regimului austromagiaru pentru afaceri esterne fatia de Bosnia.

De órace sum informatu din fonte securu, cumca prin reservatulu ministeriului de resbelu imperatescu vienesu, se face intrébare cu referintia la confiniulu de catra Bosnia, cá cate edificie ar avé erariulu in acestu confiniu, pe cari le-ar poté intrebuintiá de spitale militare, mai departe cati individi loiali s'ar poté aflá cari ar predá casele loru private totu pentru scopulu infintiarii spitaleloru militare; si de órace in tienuturile de catra Bosnia s'a latitu fain'a, cumca Austria ar avé voia a cuceri Bosnia, ce tocma nu consuna cu publicatiunile oficiale a ministeriului austriacu de afaceri esterne cari contienu in genere intentiuni pacifice si in specialu intentiunea a nu se mestecá neci in trebile occidentului neci in ale orientului:

ou atragendu atentiunea regimului ungurescu spre impregiurarea susatinsa, carea ar poté nepaciú animele natiuniloru vecine, si fórte seriosu compromite pacea, — sum liberu a indreptá catra dlu ministru presiedinte urmatórea interpelatiune:

1) Are cunoscintia regimulu ungurescu, si mai alesu ministrulu presiedinte cumca in confiniu se facu pregatiri cari sunt semne invederate de batalia?

2) Are de cugetu a infuintiá la loculu pré naltu competente, ca regimulu austro-ungurescu in totu casulu spre orientu se nu urmeze politic'a cuceririi? Pesta, 20 maiu 1869. (Interpelatiunile se predau ministeriului.)

Ministrulu Wenckheim respunde la interpelatiunea deputatului Paulini-Tóth, carele intrebase cum de se mai sustiene militia, incortelata in sal'a „Maticiei“ (reuniunci natiunali din Turetiu Sa' Martinu, pentru literatur'a si cultur'a natiunala slovaca) anca cu ocaseiunea miscamintelor electorali, fora ca dupa alegere militi'a se se fie retrasu?

Respunsulu ministrului Wenckheim, este pe scurtu acest'a: A trebuitu se se incorteleze militia si in localitatile „Maticiei“, fiindu cá nu erau cortele de ajunsu. De altminte, localitatea nu este a „Maticiei“, ci a comunitatei Turetiu Sa' Martinu, fiindu cá face parte dintr'unu edificiu a comunitatei prin urmare numai comunitatea ar poté avé ceva gravamine. Asustiené acolo militia si mai departe, este de lipsa din caus'a agitatiuniloru ce le facu natiunalitatile.

Paulini-Tóth dechiará cá nu póte fi multiamitu cu acestu respunsu, fiindu cá totulu este basatu numai pre mistificatiuni, si deci promite a dovedí catu mai curundu cumca localitatea „Maticiei“ este proprietatea „Maticiei.“

A. Nemeth interpeléza ministeriulu in privint'a trimiterii comisariului reg. in comi-

tatulu Heves si in privint'a suerei de activitate a comisariului. (Se preda ministeriului.)

Se incepe desbaterea proieptelor de adresa. Pulschi vorbesce pentru proieptulu comisiei, pretindendu cá cestiunea de constitutiune e deslegata in modu favorabilu, precum vede dsa din desvoltarea materiala a tierii. — Tisza vorbesce pentru proieptulu seu, in care a intonatu cestiunea de constitutiune, cáci n'o crede de sevarsita, trece a combata cele lalte proiepte.

Desbaterea se va continuá in siedint'a de mane.

Siedint'a de vineri din 21 maiu a casei reprezentantiloru.

Se incepe cu verificari. De unadi Irányi interpelase daca gard'a nobila ung. pentru persón'a monarcului, se compune numai de nobili, si daca municipieloru li s'a recunoscutu dreptulu vechiu d'a propune pre ceia cari se fie primiti in garda? Astadi ministrulu Andrassy respunde la acésta interpelatiune cá: gard'a nu se compune numai de nobili, éra dreptulu municipieloru nu s'a potutu luá in consideratiune. In locu de teneri necalificati, gard'a se compune acum'a de oficii deprinsi.

Intre alte interpelatiuni, Henselmann dovedesce cumca pedéps'a barbara cu bate si cu tortura se essecuta si acum'a.

La ordinea dilei este continuarea desbateriloru adresei. E. Simonyi pledéza pentru proieptulu stangei estreme. Mileticiu motivéza proieptulu seu. Szirmay contele apera fetulu comisiei.

Cernáuti, in 18 maiu 1869.

(Afaceri bisericesci). Consiliariulu guvernialu d. Vazlu si p. archimandritu Bende-la sunt hotariti a caletori din satu in satu si a constatá starea bisericelor si a caseloru parochiale, pentru ca se se póta pune la cale reparaturele si cladirile necesarie.

Asta hotarire e rara si insemnata, pentru cá scade valórea visitatiuniloru canonice si ale protopopiloru si ale episcopului, cu ale caror'a ocaseiune se constata, cum e cunoscutu, totdeun'a lipsele bisericelor si ale caseleru parochiale; e prepunatória, pentru cá se pare, cá locurile mai nalte nu dau crediamentu aretariloru ce le facu preotii in privintiele acestea; e scumpa, pentru cá pretinde una suma pré insemnata ca diete din fondulureligiunariu; in fine e daunatósá, pentru cá multi din cei ce se dau de ómeni aprofundati in secretele inimeloru omenesci, presupunu, cá misiunea cea tacuta a comisiei a fi, de a cercá dispusetiunile preotiei in unele obiecte de cértá din timpulu de fatia, si de a face cate unoru ambitiuni personale de realizatu in viitoriu.

Se intielege, cá judecat'a nóstra s'ar modificá multu daca acei doi domni ar fi ingineri, si credemu cá ni se va dá substratu, de a vorbí mai pre largu de nisce interese si tendintie particulare, ce se urmarescu in unele sfere.

Invitare

la conferint'a literaria publica a societatii de leptura a junimii romane de la academi'a juridica si archigimaasiulu dia Oradea-mare.

Societatea suscrisa si-implinesce o detorintia placuta, venindu a inecunoscintia pre on. publicu, cá va tiené in 3 junii (joi) a. c. sér'a la 1/2 8 óre conferintia literaria publica cu cooperarea orcestrului si a corului tenerimii seminarului domesticu, in sal'a otelului la „Vulturele negru“; care produptiune a societatii va fi urmata de o academia limbistica (dechiamatiuni in mai multe limbe) din partea tenerimii seminarului amintitu; dupa urmatoriu programu:

A) Conferint'a literaria a societatii de leptura.

- 1) „Cantecu salutatoriu“ in quartetu mestecat, intonatu de corulu vocale alu alumniloru seminaristi sub conducerea maestrului de cantu Weinpölder.
- 2) „Discursu de deschidere“ rostitu prin D. Conducatoriu alu societatii J. Popfju.
- 3) „Mersulu tenerimii romane din Oradea-mare“ piesa musicale, compusa

de Fejérváry, esecutatu pe violina, flauta si clarinetu de orcestrulu alumniloru seminaristi cu cooperarea Dlu juristu Stef. Marcu, sub conducerea maestrului de musica Fejérváry.

- 4) „Resunetu“ (unu devotamentu fam. Hurmuzachi) poesia de A. Muresianu dechiamata de Al. Lucaciu, stud. de cl. VIII.
- 5) „Bravur'a celoru 19 plaiasi la aperarea cetatii Némtiu si dómnia Rucsanda“, schitia istorica compusa si rostita de Giorgiu Rudeu jur. de an. I.
- 6) „Diorile frumóse“ cantecu nationalu in quartetu barbatescu, intonatu de corulu amintitu.
- 7) „Movila lui Burcelu“, balada de V. Alessandri, dechiamata de Elia Bozganu jur. de an. II.
- 8) „Potpourri din oper'a Traviata“, piesa musicala, esecutatu pe violina si flauta de orcestrulu amintitu.
- 9) „Trilogu despre barbati si femee“ compusu si produsu de G. Fejér, Vas. Indre jur. de an. III si Ioanu Popu jur. de an. I.
- 10) „Mam'a lui Stefanu celu mare“, cantecu nationalu in quartetu mestecat, intonatu de corulu amintitu.

B) Academi'a limbistica a alumniloru seminaristi.

- 1) „Trei floricele“, piesa musicala, esecutata pe violina si flauta de orcestrulu amintitu.
- 2) Dechiamatiune romana: „Umbr'a lui Mihaiu“ balada de Ilar. Granda, dechiamata de Aureliu Popu stud. de cl. VII.
- 3) Dechiamatiune magiara: „Pókainé“ balada de Paulu Gyulay dechiamata de Nic. Maioru stud. de cl. VII.
- 4) Dechiamatiune germana: „Die Mutter Stefans des Grofsen“ balada de Bolintinenu, tradusa de Stauffe; dechiamata de Ludovicu Rezeiu stud. de cl. IV.
- 5) „Cantulu lui Horia“ in cvartetu barbatescu, intonatu de corulu amintitu.
- 6) Dechiamatiune francésca: „L'occident“, poesia din meditatiunile lui Alf. Lamartine, dechiamata de Mich. Popu stud. de cl. V.
- 7) Dechiamatiune italiana: „La battaglia di Maclodio“, poesia de Ales. Manzoni, dechiamata de Giorgiu Sfurle stud. de cl. VI.
- 8) Dechiamatiune romana: „Romanulu“ poesia de Georgiu Teutu, dechiamata de Ioanu Cocisiu stud. de cl. II.
- 9) „Mersulu lui Mihaiu“, piesa musicala, esecutatu pe violina, flauta si clarinetu de orcestrulu amintitu.
- 10) „Discursu de incheiare“ rostitu de D. Conducatoriu.
- 11) In urma: „Resunetulu natiunale“ (Descépta-te romane), esecutatu de corulu vocale si de orcestru la olalta.

Corulu si orcestrulu teneriloru seminaristi va cooperá din bunavoint'a Rdiss. D. Ioanu Popu, canonicu abate si rectoru sem.

Sal'a va fi ajustata elegantu. Intrarea gratuita. Dupa produptiunea literaria se va arangia in acea-si localitate petrecere de jocu.

Aducemu aceste a cunoscintia publica cu aceea sperantia magulitória, cá pré on. publicu romanu din locu si din provincia, care manifestá la tóte produptiunile nóstre de pana aci o interesare atatu de viua catra modest'a nóstra societate, apretiuindu si de asta data nobilile nesuintie ale tenerimei, ni va fericitá si la acésta produptiune si petrecere natiunale cu presint'a sa multu pretiuita intru unu numeru imbucuratoriu, conferindu si prin acésta la incuragiarea tenerimii romane pe carier'a marita a desvoltarii natiunali, a sciintieloru si artiloru frumóse.

Datu in Oradea-Mare 20 maiu 1869. *)

Iustinu Popfju m. p.
conducatoriu sociét.
Elia Traila m. p.
not. coresp.

*) Pré on. redactiuni ale celor'a lalte diurnale natiunali sunt rogati, a luá si ele notitia despre acésta produptiune, spre a se îndemná si fratii nostri din alte parti la astelulu de lucruri bune si frumóse.

== Ride vérsi'a de balta. In „Pester Ll.“ d. ginerariu revolutiunariu si in disponibilitate S. Türr imputa nemtiloru din partea apuséna a imperatei cumca tratéza pré in modu absolutistecu cu cehii, cu polonii, desclinitu desapróba procliamarea starei de asediulu a supr'a Boemiei. — La aceste a respunde „Presse“ imputandu unguriloru neindestulirile natiunalitatiloru, cart'a bianca a supra Transilvaniei: a nume a supr'a sasiloru si romaniloru etc. — Precum se vede, nu remanu detori cu respunsulu unii altor'a.

== La Pancota se bé in biserica, adeca s'a beutu, cu ocaseiunea parastaseloru ce se indatina dupa s. pasci. Preotulu teneru facu atentu pe preotulu betranu cá a bé nu e cu cuviintia in bes., dar betranulu respunde cá: mai bine te pune si frati'a ta cu noi la rondu. — Ni se mai scrie din Pancota despre nisce abusuri, dar fiindu scrisórea anonima n'o cetimu.

== Unu casiu ca denunciantu. In comun'a H. langa Logosiu este datina ca la pasci preotulu se santiésca unu casiu, din care apoi imparte credinciosiloru. Estimpu asisdere santu preotulu multu acceptatulu casiu, si-lu trimise catra casa, éra credinciosii remasera cu budiele umfiate. Turburare mare in comuna cá preotulu a secestratu casiuulu celu dulce. Se aduna carturarii comunei si facu sfatu se scrie la „Albina“, cáci preotulu nu numai a dusu casiuulu, dar neci la catichisare nu se duce in scóla, éra la alegeri anca numai casu de sila a votatu cu comuna, si anca mai nainte a insultatu pre invetiatoriu in modu necuviinciosu unui preotu. — In adeveru sunt mari pecate, ne mirámu inse cum onorat'a comunitate n'a bagatu de séma anca de multu cá preotulu nu merge la catichisare, ci numai acum'a candu a dusu casiuulu?!

== Victor Hugo catra italienii liberali. Italienii liberali voescu se conchiame in Neapole unu conciliu opusu celui ce voesce Piu IX se-lu tiená in anulu acest'a la Roma. Apelului loru adresatu catra spiritele libere europene, au urmatu mai multe respunsuri aprobatorie; dintre aceste merita desclinita atentiune scrisórea marelui poetu francésu Victor Hugo. Densulu facendu paralela intre ambele concilii, dice italieniloru liberali cá idea loru nu numai practica ci si corespundietória spiritului tempului, cáci acum ar fi timpulu a confrontá mentiu'n'a cu adevérule si a inlocuí cultulu idolescu cu principiile adevérate ale religiunei. In fine li spune cá desi nu-i concedu imprejurarile a fi in persóna la acelu conciliu, totusi va fi acolo — inim'a lui.

== Functiunari fora salariu. In M. langa Oravitia merse, unu servitoriu de a societatii calei ferate impreuna cu mai multi colegi de ai sei, si crediendu cá romanii sunt de la natura atatu de fricosi in catu dau si casa si pamentu candu li-o pretinde veru unu strainu, incepe se intrebe unde e loculu de casa pentru o veduva, ce o protege? Negasindu-se cine se-i arcte, elu voia se se incuibe intre doi proprietari romani. Acestia inse neavendu timpu a stá cu servitoriulu de siéga, mi ti-lu facura se-si întórca rapede calchiele.

== Juristii romani din Pesta au serbatu unu maialu. Primimu unu lungu raportu despre acésta petrecere frumósa, dar spatiulu ne silesce se spunemu numai pe scurtu cá a decursu in ordinea cea mai buna, domnisórele romane jocau bine salturile natiunali, barbatiu toastau cu insufletire, savenirile sunt de totu placute.

Pre acei domni, cari au la noi corespundintie séu caror'a detorimu respunsuri, îi rogámu de indulgentia, promitiendu cá vor urmá tóte precum ni va permite timpulu si spatiulu. Red.

Catra oo. nostri cetitori! Multimea reclamatuniloru ce le primimu de cateva septemani in cóci, ne-au pusu in uimire. Suntemu in alu IV anu, delocu de la inceputu ne-am ingrigitu de speditori deprinsi, cari au lucratu siru de ani prin alte spediture, — fóia mergea regulatu, reclamatunile erau fórte rare. Acum, avemu totu aceea-si speditura, totu a cele persóne, si totusi capetámu atate reclamatuni! Li asecurámu pe oo. nostri cetitori,

